

ganiseret videreuddannelse af kandidater med særlige videnskabelige anlæg kræve. Tager man desuden i betragtning, at de studenterproduktionsstal og tal for tilgangen til de højere uddannelser, som planlægningsrådet har opstillet, er minimumstal — prognoser for tilgangen af studerende med anden foruddannelse end studentereksamen har som nævnt ikke kunnet opstilles — står man næppe over for en overvurdering, selv om planlægningsrådet opgør behovet for kapacitetsudvidelser og investeringer på grundlag af de eksisterende forhold inden for de højere uddannelser.

Planlægningsrådet opgør det samlede *investeringsbehov* for de højere uddannelser til mellem 3312 og 4050 mill. kr. i perioden 1967-68 til 1980-81 — bortset fra udgifter til grundkøb, midlertidige lokaler og universitetsbiblioteker. Investeringerne eksklusive de sidstnævnte udgifter foreslås fordelt således, at man i perioden 1967-68 til 1969-70 anvender 468 mill. kr. i overensstemmelse med de til dette formål på budgetoverslaget for treåret 1967-68 til 1969-70 afsatte beløb. I perioden 1970-71 til 1974-75 anvendes 1.300 mill. kr., medens investeringsbehovet i den sidste og med størst usikkerhed behæftede periode fra 1975-76 til 1980-81 anslås til mellem 1.544 og 2.282 mill. kr. (Samtlige beløb er beregnet på grundlag af byggeindex pr. 1. januar 1965: 143).

Foruden investeringsbehovet har planlægningsrådet også opgjort *behovet for lærere* ved de højere uddannelser. Af disse opgørelser fremgår det, at antallet af heltidsansatte lærere må forøges med 2.810 og antallet af deltidsansatte lærere omregnet til heltidsbeskæftigede med 2.035 indtil 1980. Hvis man hurtigt skal tilvejebringe et fuldt tilfredsstillende forhold mellem antallet af studerende og antallet af lærere, skal ca. halvdelen af de ovennævnte nye lærere ansættes allerede inden 1970.

Det vil imidlertid ikke være muligt at fremskaffe nye kvalificerede lærere i et sådant omfang. Planlægningsrådet har i skitsen foretaget beregninger over den forventede *kandidatproduktion* frem til 1980, og af disse beregninger fremgår det, at man først i løbet af første halvdel af 1970'erne vil kunne regne med at skaffe dækning for de behov for akademisk uddannet arbejdskraft, der i dag eksisterer og i øvrigt kan forudses. Skal man inden for de øvrige sektorer, der anvender akademisk uddannet arbejdskraft have sine mest påtrængende behov for sådan arbejdskraft dækket, må man derfor vise en vis tilbageholdenhed ved oprettelsen af nye lærerstilling ved de højere uddannelsesinstitutioner i de nærmeste år.

En så hurtig udvidelse af lærerstabene ville i øvrigt kræve en forøgelse af bevillingerne til de

højere uddannelsesinstitutioner, som ligger væsentligt ud over de rammer, der er lagt i det treårige budgetoverslag 1968-69 til 1970-71.

Planlægningsrådet, der i Skitse for udbygningen af de højere uddannelser fastholder sin indstilling af 7. december 1965 om, at der inden år 2000 sandsynligvis vil være behov for nye centre for højere uddannelser ved Ålborg-Nørresundby, Esbjerg-Ribe og Roskilde, fraråder imidlertid — bl. a. under henvisning til manglen på akademisk uddannet arbejdskraft — en hurtig igangsætning af de nye centre. Det anføres i de generelle betragtninger over planlægningens problematik i skitsens Afsnit I, at opbygningen af et center vil lægge beslag på akademisk uddannet arbejdskraft til planlægning, projektering, administration og undervisning i et sådant omfang, at centret først i løbet af en halv snes år vil kunne dimittere kandidater i et omfang, der overstiger det antal, det har lagt beslag på. Planlægningsrådet går da også i skitsen ind for, at man i periodens 1. del samler sig om udbygningen af de allerede eksisterende institutioner, medens man for så vidt angår perioden efter 1975 finder, at det endnu er for tidligt at fremsætte konkrete forslag om, hvornår de nye centre bør oprettes. For så vidt angår spørgsmålet om oprettelse af et center ved Roskilde, finder rådet dog, at det har så nær forbindelse med problemerne omkring udbygningen af Københavns universitet, at det kan blive aktuelt at begynde opbygningen i Roskilde allerede inden 1975.

I bemærkningerne til forslaget til lov om Odense universitet skønnede man i 1964, at der i løbet af 1980'erne ville blive behov for i hvert fald 34-35.000 studiepladser ved universiteterne. Dette forsigtige skøn, finder man nu i planlægningsrådet, var for lavt anslået, idet man som ovenfor anført regner med, at der i 1980 vil være behov for mellem 46.400 og 49.800 studiepladser ved universiteterne og mellem 15.600 og 16.200 studiepladser ved de uddannelser, som i dag er henlagt til de højere læreanstalter, og at dette behov vil stige yderligere i løbet af 1980'erne.

Der er i 1967-68 henholdsvis 19.700, 8.000 og 360 studerende ved universiteterne i København, Århus og Odense, og ifølge undervisningsministeriets økonomisk-statistiske konsultants korttidsprognose vil der i 1972-73 være henholdsvis 28.200, 13.200 og 1.200 studerende ved de tre universiteter.

Tallene viser, at der er et presserende behov for en hurtig udbygning af universiteterne i København og Århus samt i Odense. I København og Århus er der allerede en betydelig pladsmangel, som for visse fags vedkommende — navnlig i Køben-